

**ASEAN 20TH CENTURY LITERATURES
SELECTED POEMS AND SHORT STORIES FROM
SINGAPORE**

INTRODUCTION

Modern Singaporean Literature by Dr. Gwee Li Sui

Works in English

The Exile by Edwin Thumboo

Sunflowers for a Friend by Lee Tzu Pheng

Grandfather's Story by Catherine Lim

Works in Malay

Cerita Peribumi Singapura (Tale of a Singaporean Native) by Suratman Markasan

Lembu (Cattle) by Mohamed Latiff Mohamed

Works in Chinese

皮影戏 (Shadow Puppetry) by Wong Yoon Wah

寄错的邮件 (Wrongly Delivered Mail) by Yeng Pway Ngon

Works in Tamil

இரட்டைத்தனம் (Duality) by K. T. M. Iqbal

வளையம் (The Earrings) by Rama Kannabiran

Country Coordinator: Dr. Gwee Li Sui

Editorial Committee:

English-Language Coordinator: Dr. Gwee Li Sui

Malay-Language Coordinator: Azhar Ibrahim

Chinese-Language Coordinator: Tan Chee Lay

Tamil-Language Coordinator: Shanmugam Kadakara

Introduction to Twentieth-Century Singaporean Literature

The literature of Singapore exists primarily in the country's four official languages: English, Malay, Mandarin, and Tamil. Although its English-language writing is the most productive and the most widely read today, it may well also be the last to have emerged. This surfaced decisively from the 1940s whereas the other literatures have been around since at least the century before.

The selection here reflects the diversity of thematic and stylistic concerns that defines the field as a whole. Edwin Thumboo's poem THE EXILE relates the story of a radicalised Malayan Chinese in the 1950s. The young man represents many who had been caught in the vortex of patriotic and pro-Communist sentiments at the time. His idealism and political naiveté are shown to be what ruins him ultimately.

Lee Tzu Pheng makes a different kind of human connection with SUNFLOWER FOR A FRIEND, which is dedicated to abused children everywhere. This moving, empathetic poem aims to bring comfort and hope to those who have encountered or are growing up with hurt and dispiriting impressions of self. The sunflowers here are a metaphor for this fight against negativities to hold on to what is good and right in life.

Catherine Lim's short story GRANDFATHER'S STORY depicts a web of enigmatic relationships in a traditional Chinese family in Malaya. It uses multiple frames to explore the life of its narrator's grandfather and the two women who have been the joy and scourge of his existence. Domestic intrigue is this means to observe the cruelties of a bygone era, aspects of fate and memory, and the power of storytelling.

Meanwhile, Suratman Markasan shows in CERITA PERIBUMI SINGAPURA (TALE OF A SINGAPOREAN NATIVE) the profound sense of displacement experienced by the indigenous Malays of Singapore. The poem captures the Malays' feeling of loss in the context of shifting urban and cultural realities and the personal challenges these pose. It records how such a Singaporean is disempowered systematically in his or her own land, nation, and community and its effects on his or her identity.

Mohamed Latiff Mohamed's short story LEMBU (CATTLE) uses a conversation between a bull and a cow to examine power, exploitation, and the search for freedom. It shows how the fear of freedom resides even within the imagination of a just utopia and the need to overcome it. This tale is a fine example of how Singaporean literature sometimes engages socio-political realities and disempowerment enabled by dominant myths and manipulations of culture.

Wong Yoon Wah's poetic sequence 皮影戏 (SHADOW PUPPETRY) is among the most famous Chinese-language poems in Singapore. It uses the traditional art form of puppetry found throughout Southeast Asia precisely to depict the deep existential sorrow and powerlessness of individuals. The metaphor has both philosophical and political dimensions, pointing to the determinism of life as well as the region's puppet regimes and postcolonial conundrums during the 1970s.

The absurdist short story 寄错的邮件 (WRONGLY DELIVERED MAIL) by Yeng Pway Ngon tells of a social misfit who tries in vain to mail himself from his suffocating country to America. What follows is a period of incarceration in a madhouse, the dark humour of which takes on serious subject matters such as social policing, the incompetence of power, and pervasive mental illness. This story is witty, satirical, and reflective of the problematic postcolonial condition of Singapore in the 1970s.

Differently affected by the external world is K. T. M. Iqbal's இரட்டைத்தனம் (DUALITY), which remembers the earthquakes of South and Southeast Asia that have destroyed countless lives and communities. This poem is steep in irony by drawing our attention to the powerful contradictions that exist in the natural universe. The goodness and beauty we find in nature is set against calamities such as earthquakes, tsunamis, and volcanic eruptions.

The short story வளையம் (THE EARRINGS) by Rama Kannabiran makes moral considerations too, but it involves a family man's dilemma in wishing to acquire a gift of earrings for his daughter. In a moment of weakness, this pious father gives in to greed, only to experience a twist of events that will teach him a valuable lesson. The

conditions of want, the drama of guilt, and the responsibility to one's conscience are all explored here.

From social realism to abstract allegory, from political satire to moral reflection, the range in Singaporean writing expands. While connections among these four main literatures have yet to be studied meaningfully by critics, it can at least be observed that a more or less stable collective psyche exists. Singaporeans encountering works in another language are often surprised by the familiarity of complex inquiries and human values communicated there.

Dr. Gwee Li Sui

POEMS

The Exile by Edwin Thumboo

Sunflowers for a Friend by Lee Yzu Pheng

Cerita Peribumi Singapura (Tale of a Singaporean Native) by Suratnam Markasan (in Malay)

皮影戏 by Wong Yoon Wah (in Mandarin)

இரட்டைத்தனம் by KTM Iqbal (in Tamil)

THE EXILE
by Edwin Thumboo

This poem tells the unfortunate story of a radicalised Malayan Chinese in the 1950s. The young man's idealism and political naiveté are shown to be what ruins him ultimately. He represents many individuals who were caught in the vortex of patriotic and pro-Communist sentiments at the time.

He was not made for politics,
For change of principles
Unhappy days, major sacrifice.
Even a bit part in a tragedy
Seemed most unlikely.
There was in him a cool Confucian smile.
Some suitable history would have been
A place in the Family Bank,
Consolidated by a careful match
A notable gain in family wealth,
A strengthening of the Clan.
An ordinary man, ordinary longevity.

Of these things his father sadly dreams.

He was not made for politics.
But those days were China-wrought,
Uncertain of loyalties, full of the search
For a soul, a pride
Out of ancestral agony, gunboat policy,

The nation's breaking up,
The disaster of the Kuomintang.
The new people took him in
To cells, discussions, exciting oratory,
Give him a cause.

Work quietly, multiply the cells
Prepare for the bloom of a hundred flowers.

The flowers came, fast withereth too.

Made conspicuous by the principles
And the discipline of the group,
He thought to stand his ground, defy the law.
Re-actionaries he said.

And so he stood in the dock.
Many documents were read. Those who planned
The demonstration, allotted tasks
Had run to fight another day – they had important work,
Could not be spared, were needed to arrange
More demonstrations.
Impersonally, the verdict was
Exile to the motherland,
A new reality.

He stood pale, not brave, not made for politics.

SUNFLOWERS FOR A FRIEND

by Lee Yzu Pheng

This poem comes with a dedication to “all children abused by their parents”. It aims to bring comfort and hope to those who grow up with or have encountered hurt and dispiriting impressions of self. Sunflowers here are a metaphor for this fight against negativities to hold on to what is good and right in life.

To hear your own parent call you
not by name, not yet a
vulgar pet name, but
some gross epithet, as “cursed
death’s head, damned reprobate”,
when you, I know, endure even now
that innocence we renounce to escape censure;
heart itself shrinks; not so much at
the venom of the human tongue, as that
nature’s text itself may turn out gibberish.

I fight this terror, cite aberrations,
transgressors of her law, that we all are.

And set my sights on grace – which, to be true,
though random-seeming is a thing hoped for.

We can not choose
our lot on earth; nor soil, nor weather
of our earliest years. And yet, some

warp or stunt, or run to seed, or die
despite the tenderest care.

Knowing this, I find I marvel still
that sunflowers grow from dirt, and pray
that you, like them, though forced
to live through night,
keep inner orientation strong enough
to turn to light.

CERITA PERIBUMI SINGAPURA

by Suratman Markasan

This poem narrates the profound sense of displacement experienced by the indigenous Malays of Singapore. It captures their feeling of loss in the context of shifting urban and cultural realities and the personal challenges these pose. The poem records how a Malay Singaporean is disempowered systematically in his or her own land, nation, and community and its effects on his or her identity.

I

Dulu aku punya
tanah sekeping di hujung tanjung
sekarang menjadi milik bersama
Anak cucuku ramai juga
mereka bermain pasir laut
mereka berteduh di bawah pohon mangga
sekarang hilang di celah batu-bata

di flat 5 bilik
dibakar 'Mendaki' dan angin waja
anak cucuku lulus uji:
 PSLE dengan bintang pujian
 bertambah kurang lulusan O & A
 boleh dihitung masuk universiti
 banyak mencari tempat di luar negeri.

Di surau di masjid terdengar
anak cucuku menghafal
 “Asyhadu-Allah ilahal-laulah
 waa asyhadu anna Muhammadur-rasulullah.”

II

Di bawah kolong-kolong flat
banyak pula anak cucuku
memetik gitar membuang waktu
di flat satu bilik mereka
di situ tidur, di situ makan
di atas simin dingin anak-anak lain
bersama ibu bapa yang capik kepenatan
menonton hiburan murah tv Singapura:
 manusia barat bercumbu mesra
 tembak-menembak, mereka soraki
 buku sekolah tertutup di bawah kaki
 waktu szan mereka lalui
 terdengar sorak-sorai
 “Heh! Yeh, yeh!”

III

Di meja mesyuarat
sampai jam pagi:
pemimpin masjid bertegang urat
perkara titik-bengek
mereka berebut jawatan masjid
tauliah diberi disimpan bekukan

Pemimpin budayaku mendabik dada
'Aku penegak budaya Melayu'
aktiviti yang lahir tarian gado-gado

Pemimpin politiku bertambah kurang
mereka tetap memberi wejangan
yang mendengar melimpah ruah
sedikit yang mengganggu-ngangguk
banyak yang tersengguk-sengguk

Hari minggu aku pergi kondangn
kepala sakit memikir sumbangan
perut sakit kekenyangan isi
dapat bunga telur nama diberi
tapi buah epal diganti rapi
atau kek sepotong di dalam plastik
kadang menjadi sepotong sabun mandi.

IV

Di mana-mana di tempat meletak kereta
anak cucuku bangga menyambut segak
uniform kuning laskar, bicara Inggeris lancar
di hotel-hotel anak cucuku
pandai penyanyi, lupa daratan
di Sentosa ronggeng Melayu dikemukakan
untuk pelancong dunia luar
anak cucuku yang mengisi penuh gelanggang
bersoarak-sorak sampai pagi:
“Bahasa Melayu tetap abadi!”
Di forum bahasa dan sastera
atau forum lainnya juga
cuma empat lima boleh dihitung.

V

Aku rak punya apa lagi
Sri Lanang dan Nila Utama tinggal nama
saudara peribumi menolak bahasa
mengejar Inggeris lambing kemajuan
puisi prosaku kurang dibaca
tak juga sastera dunia
cuma aku masih mendengar
 “Asyhadu-Allah ilahil-laulah
 wa asyhadu-anna Muhammadur-rasullah.”

Toh Tuck Road
20 Disember 1985

皮影戏

by 王润华 (Wong Yoon Wah)

This poetic sequence is one of Singapore's most famous Chinese poems. It uses the traditional art form of puppetry found throughout Southeast Asia to depict the deep existential sorrow and helplessness of individuals. The metaphor has both philosophical and political dimensions, pointing to the determinism of life as well as the region's puppet regimes and postcolonial conundrums during the 1970s.

皮影戏

傀儡的誕生
把鋒利的刀
把牛皮剪成我的形體
另一把尖銳的鑽
雕刻成我凹凸的性格

再繪上一些色彩
我便是人人愛好
會演會唱的傀儡

影子的家庭背景

我雖然是影子
只在神秘的夜晚演戲
我卻是光明的兒子
沒有燈光的普照，我就活不了
我的鄉土，如一塊潔白的紗布
在汙黑的社會，我會找不到自己

我從不在路上

留下一個足跡
我常常唱動聽的歌
卻沒有用自己的聲音
我在家時候只是平面的側影
在舞臺上卻表現立體
傀儡的自白

別以為
我喜歡鬥爭，常常
機智的為搶奪王位而戰
或者
多情的跟所羅門的公主戀愛
一根無形的線，分別繫在我的四肢上
我非常迷信，沒法子不接受這個命運的玩弄
一個躲藏在後臺的老人
控制住我的喉嚨
要哭或要笑
全由他的聲音來決定

影子的下場

戲演完之後
如果你走進舞臺的後面
你會發現我們這些英雄美人
全是握在醜陋老人手中的傀儡
被玩弄過之後
我們的頭一個個被摘下來
身體整齊的被疊在一起
放在盒裏，而且用繩子紮緊
於是我們又像囚犯，耐心的等待
另一次的日出

இரட்டைத்தனம்

க.து.மு. இக்பால்

This poem solemnly remembers the earthquakes of South and Southeast Asia that have taken countless lives and destroyed many communities. It is steep in irony by drawing our attention to the powerful contradictions that exist in the natural world. The goodness and beauty we find in nature is set against calamities such as earthquakes, tsunamis, and volcanic eruptions.

அருவி நீரில்

ஆட வரும்படி

அழைக்கும் பூமி ஒருபுறம்

எரிமலைக் கங்குகள்

எறிந்து கனன்று

இளகும் பூமி மறுபுறம்

பூக்கள் மூலம்

புன்னகை சொரிந்து

பூரிக்கும் பூமி ஒருபுறம்

ஆர்க்கும் கடலாய்

ஆடிவந்தே உயிர்

அழிக்கும் பூமி மறுபுறம்

நதிகள் வழங்கி

நன்செய் விளைத்து

நலஞ்செய்யும் பூமி ஒருபுறம்

அதிர்ந்து ஊரையே

அழித்து மயானமாய்

ஆக்கும் பூமி மறுபுறம்

காடுகள் புல்வேளி

கழனிகள் தோட்டம்
காட்டும் பூமி ஒருபுறம்

வீடுகள் இடித்தெம்மை
விழுங்கவே பேய்வாய்
விரிக்கும் பூமி மறுபுறம்

ஒன்றில் பாலும்
ஒன்றில் நஞ்சும்
ஊட்டும் விந்தை மார்பினளே
புன்னகைப் பூக்கள் நீ
போடும் ஒப்பனையோ?
பூகம்பந்தான் உன் புன்னகையோ?

நிலமே நிலமே
நீ பிளந்தால் நாங்கள்
நிற்கத் தனியே நிலமேது?
தரையே தரையே உன்
தடத்தில் கால்கள்
தடுமாறத் தடுக்கிய கல்யாது?

SHORT STORIES

Grandfather's Story by Catherine Lim

Lembu by Mohamed Latiff Mohamed (in Malay)

寄错的邮件 by Yeng Pway Ngon (in Mandarin)

வளையம் by Rama Kannabiran (in Tamil)

GRANDFATHER'S STORY

by Catherine Lim

This short story depicts a web of enigmatic relationships in a traditional Chinese family in Malaya. It uses multiple frames to explore the life of the narrator's grandfather and the two women who have been the joy and scourge of his existence. Domestic intrigue is a means here to observe the cruelties of a bygone era, aspects of fate and memory, and the power of storytelling.

Grandmother died when I was ten. I had always been in awe of her, mainly because of the stories I had heard relatives and servants whisper about her atrocities towards the many bondmaids she had bought as infants and reared to work as seamstresses and needlewomen in her rapidly expanding business of making bridal clothes and furnishings.

Grandmother's embroidered silk bed curtains and bolster cases and beaded slippers for bride and groom were famous and fetched good money. The more nimble-fingered of the handmaids did the sewing and headwork; the others were assigned the less demanding tasks of cutting, pasting, dyeing, stringing beads, or general housework.

It was rumoured that one handmaid had died from injuries sustained when grandmother flung a durian at her. The story had never been confirmed, and, as a child, my imagination had often dwelt on the terrible scene, giving it a number of interesting variations: grandmother hurled the durian at the bondmaid's head, and it stuck there; the durian was flung at the bondmaid's stomach, thus disembowelling her; the durian thorns stuck in the bondmaid's flesh like so many knives and caused her to bleed to death.

Whatever the circumstances surrounding her death, the bondmaid was certainly dead at fifteen and quietly buried at night in a remote part of the huge plantation in which stood grandmother's house.

Grandfather, who had been separated from grandmother for as long as anyone could remember, often said, "Look at her hands. Look at the strength and power in them. The

hands of a murderess.” And he would go on to assign the same pernicious quality to each feature of her body: her eyes were cold and glittering, her mouth was thin and cruel, her buttocks which by their flatness deflected all good fortune, so that her husband would always be in want.

I think I unfairly attributed to grandmother all those atrocities which rich elderly ladies of old China committed against their servant girls or their husbands’ minor wives and concubines. Thus, I had grandmother tie up the ends of the trousers of a bondmaid close to the ankles, force a struggling, clawing cat clown through the opening at the waist, quickly knot the trousers tightly at the waist to trap the beast inside, and then begin to hit it from the outside with a broom so that it would claw and scratch the more viciously in its panic.

I never saw, in the few visits I remember I paid grandmother, any such monstrosity. The punishment that grandmother regularly meted out were less dramatic: she pinched, hit knuckles with a wooden rod, slapped and occasionally rubbed chilli paste against the lips of a child bondmaid who had been caught telling a lie.

Grandmother did not like children. I think she merely tolerated my cousins and me when we went to stay a few days with her. When in a good mood, she gave us some beads or remnants of silk for which she no longer had any use.

I remember asking her one day why I never saw grandfather with her and why he was staying in another house. Not only did she refrain from answering my question, but she threw me such an angry glare that from that very day I never mentioned grandfather in her hearing. I concluded that they hated each other with a virulence that did not allow each to hear the name of the other without a look of the most intense scorn or words of abuse, spat out rather than uttered.

Indeed, never have I seen a couple so vigorously opposed to each other, and I still wonder how they could have overcome their revulsions to produce three offspring in a row, for according to grandfather. They had hated each other right from the beginning of their marriage. It was probably a duty which grandmother felt she had to discharge.

“It was an arranged marriage,” said grandfather simply, “and I never saw her till the wedding night.” But he did not speak of the large dowry that grandmother brought with

her, for her father was a well-to-do pepper merchant who had businesses in Indonesia. As soon as her parents were dead and she had saved enough money to start a small business on her own, she left grandfather, took up residence in an old house in a plantation that she had shrewdly bought for a pittance, and brought up her three children there. Her two daughters she married off as soon as they reached sixteen; her son, who turned out to be a wastrel, she left to do as he liked.

She had put her life with grandfather behind her; from that day, he was dead to her, and she pursued her business with single-minded purpose and fervour, getting rich very quickly. She had a canny business sense and invested wisely in rubber and coconut plantations.

Grandfather took up residence with a mistress; he had her for a very long time, almost from the time of his marriage. It was said that she was barren, and he was disappointed for a while, for he wanted sons by her, but his love remained unchanged.

There were other mistresses, but they were merely the objects for grandfather's insatiable appetite, while this woman, a very genteel-looking, soft-spoken woman whom I remember we all called Grandaunt, was his chosen life companion. I saw her only once. She was already very old and grey, and I remember she took out a small bottle of pungent-smelling oil from her blouse pocket and rubbed a little under my nose when she saw me cough and sniffle. She died some three years before grandfather (and a year after grandmother).

Grandfather howled in his grief at grandaunt's funeral, and was inconsolable for months. In all likelihood, he would not have attended grandmother's funeral even if she had not objected. As it was, she had stipulated, on her deathbed that on no condition was grandfather to be allowed near her dead body. She was dying from a terrible cancer that, over a year, ate away her body.

"Go, you must go," urged grandaunt on the day of the funeral, "for, in death, all is forgotten." But grandfather lay in his room smoking his opium pipe and gazing languorously up at the ceiling.

When grandaunt died – quite suddenly, for she was taking the chamber pot up to their room when she slipped, fell down the stairs and died – grandfather was grief-

stricken and, at one point, even blamed the sudden death on grandmother's avenging spirit. He became withdrawn and reticent and sometimes wept with the abandon of a child in the silence of the night.

The change was marked, for grandfather was by nature garrulous and, on occasion, even jovial. He liked to tell stories – especially irreverently obscene tales of monks. In his withdrawn state, all storytelling ceased, except on one occasion when he emerged from his room, to the surprise of the relatives who were sitting around idly chatting after dinner, and offered to tell a tale.

“Once upon a time,” said grandfather, grey eyes misting over and the wispy beard on his thin chin (which he always tied up tightly with a rubber band, much to the amusement of us children) moving up and down with the effort of storytelling.

“A very long time ago, perhaps a thousand years ago, there lived in China a farmer and his wife. He loved her dearly, for she was a gentle, loving woman who would do anything to make him comfortable and happy. They had no children; the woman's barrenness, which would have compelled any husband to reject her, did not in the least irk him. He worked hard to save for their old age, knowing no sons would be born to look after them, and he and his wife watched with satisfaction the silver coins growing in the old stone jar, which they took care to hide in a hole in the earthen floor.

“Now near the farm was a nunnery, and the head nun, a most cruel and mercenary woman who spent all her time thinking of how much in donations she could get out of the simple peasants, began to eye the growing wealth of this farmer and his wife. She knew that they were an extremely frugal couple and surmised that their savings were a goodly sum.

“Knowing that the farmer was a shrewd fellow who regarded her with deep suspicion, she waited one morning for him to be out in the fields before paying his wife a visit.

“So convincing was she in her promise of heavenly blessings upon those who would donate generously to her nunnery that the farmer's wife was quite taken in. The foolish woman went to the hiding place in the earthen floor, brought out the stone jar and handed it, with its store of silver coins within, to the head nun. The nun thanked her

effusively and left.

“When the farmer came back, his wife told him what had happened, in her extreme naiveté expecting him to praise her for what she had done. Instead, he picked up his changkul¹ and repeatedly hit her in his rage. When he saw that she was dead, his rage turned into an overpowering pity, and he knew he would never be at peace until he had killed the one who had brought about this tragedy.

“He ran to the nunnery with his changkul, and there struck three hefty blows on the nun’s head until she fell down and died. In his panic, the farmer ran to a tree and hanged himself.

“The spirits of the three deceased then appeared before the Almighty, who sat on his heavenly throne in judgment.

“‘You have done great wrong,’ he told the farmer, ‘and must therefore be punished.’

“‘You,’ turning to the nun, ‘have done greater wrong, for you are a selfish, mercenary, cruel woman. You too will be punished.’

“He looked at the farmer’s wife, and, whereas his eyes had narrowed in severe censure when they looked upon the farmer and the nun, they now softened upon the gentle, timid woman.

“‘You are a good woman,’ said the Almighty, ‘and although you were foolish enough to be taken in by this nun, you will not be punished.’

“The Almighty’s plan was simple.

“‘I’m sending the three of you back to earth,’ said the Almighty. ‘You will be born and, at the appointed time, you,’ pointing to the farmer, ‘and you,’ pointing to the nun, ‘will be man and wife so that you will be each other’s torment. I can devise no greater punishment for you. Since your sin is less,’ he continued, addressing the farmer, ‘you will be freed of the retribution after a time and will be reunited with this woman, without whom you cannot be happy.’

“Then turning to the nun, he told her, ‘You have been guilty of so much cruelty that your punishment will be extended further. While this man and this woman enjoy peace

¹ A hoe of Chinese-Malay origin.

and happiness together, your body will be wracked by the most painful disease, which will, after a long time, carry you to your grave.’

“So the three were reborn on earth, and the Almighty’s plans for them came to pass.”

Grandfather finished his story and shuffled back to his room, smoking his opium pipe. He paused, before entering his room, to continue, “The woman, much beloved by the man, was to die soon, and he will shortly follow. For them, there will no longer be the pain of another rebirth.”

LEMBU

by Mohamed Latiff Mohamed

This short story uses a conversation between a bull and a cow to examine power, exploitation, and the search for freedom. It shows how the fear of freedom resides even within the imagination of a just utopia and the need to overcome it. This tale is a fine example of how literature engages social themes in the poems, novels, short stories, plays, and essays of Latiff. His concerns include the harsh conditions of the urban poor, the pervasiveness of apathy and timidity, and historical amnesia as enabled by dominant myths and manipulations of culture.

“JALAN. Jalan bodoh. Lembu...bodoh. Degil ya! Jalan siuhhh! Huhh!” Tuannya memaki sambil menyebat lembu jantan dan lembu betina bergilir-gilir. Lembu jantan dan lembu betina terhinggut-hinggut berjalan. Di kelopak mata mereka air mata berlinangan. Sekali-sekala mereka memuntahkan najis hijau, panas dari buntut, melepek di jalan raya. Kemudian datang bas dan kereta melanggar. Beberapa ela di depan bekas-bekas tayar kereta yang bersalut najis melekat di jalan raya. Lama-lama beberapa ratus ela aspal jalan raya berbekas-bekas najis lembu jantan dan lembu betina.

Semalam mereka telah merancang akan berak sebanyak-banyaknya di jalan raya. Biar jalan raya kotor bersepah dengan najis mereka. Lembu jantan dan lembu betina merasa sedikit puas apabila mereka dapat berak sebanyak-banyaknya di jalan raya, bahkan semalam mereka telah bercadang mahu mematikan diri tidak bergerak di tengah-tengah jalan raya.

Tetapi apabila tali yang melingkari lubang hidung mereka ditarik. Direntap, mereka terpaksa mengikut arahan tuannya, tali *nylon* berwarna hitam itu begitu ngilu dan bias rasanya mencengkam daging-daging hidung yang lembut apabila ia direntap. Mereka terpaksa mengikut itu seperti karan elektrik mengarahkan mereka bergerak, pukulan di badan telah tidak menjadi soal lagi bagi mereka, bahkan telah tidak terasa apa-apa. Tetapi tali yang melingkari dalam lubang hidung inilah yang sial, bila ditarik bisanya mencengkam ke seluruh urat dan daging.

“Aku dah tak tahu macam mana lagi nak menentang tuan kita. Semua dah kita lakukan. Tapi kita tetap di-seksanya. Sehari-harian membuat kerja, makan hanya lalang kering dan kasar. Aku dah tak tahan lagi. Aku mesti bertindak besok. Mesti bertindak.”

Lembu jantan menyatakan berangnya pada lembu betina, malam itu amat dingin sekali. Mereka berdua ditambat di bawah sepohon nangka yang gondol tidak berdaun. Sejuk menikam tulang, embun meresap ke kulit badan mereka.

“Sudahlah, sabarlah inikan dah takdir kita. Kita lembu, kalau dah lembu tuu, lembulah. Kita ni binatang paling bodoh bagi manusia. Lembu dicucuk hidung, ikut-lah saja apa perintah mereka, nak menentang macam mana lagi?”

Lembu betina cuba menenteramkan hati lembu jantan.

“Itulah yang aku benci, menyerah. Balik-balik menyerah pada nasib, pada takdir. Tuhan pun benci kalau kita asyik menyerah saja, sebenarnya kita dijadikan paling mulia, bapak aku kata di negeri Pancasona, lembu dianggap mulia. Aku tahu kita dimuliakan manusia. Itu membuktikan kita nii, di sini saja yang tak sedar diri kita, kita sanggup dicucuk hidung, menyerahkan hidung untuk dicucuk, salah kita sendiri, darjat kita ada, Tuhan adil juga, di sana daging kita tak berani mereka sentuh, itu satu doas. Kita mulia, kita suci manusia puja kita kau tahu tak?”

Lembu jantan memekik, membela darjatnya. Lembu betina terkebil-kebil matanya mendengar cakap lembu jantan. Lembu betina merapatkan badannya ke tubuh lembu jantan, mencari bahang papas dari tubuh lembu jantan. Mata lembu jantan terbelalak memandang malam, bulan pucat di dada awan.

“Itu di sana, di Pancasona, sini tak sama dengan Pancasona, di mana bumi dipijak di situlah langit kita junjung, kau hanya mendengar cerita khayal dari bapak kau, takkanlah ada manusia memuliakan lembu mustahil aku tak percaya, kalaulah itu betul-betul berlaku takkanlah nasib kita di sini begini buruk. Lebih buruk dari nasib najis di jamban. Najis pun berguna, diambil, dikaup dijadikan makanan pokok-pokok, ni kita lebih dahsyat dari bangkai babi yang telah berulat.

Apa yang ada pada kita di sini, takkanlah begitu jauh nasib kita di Pancasona dan di sini, takkanlah darjah kita boleh berubah begitu sekali di mata sesama manusia, aku tak percaya, itu cerita khayal dari bapak kau saja.”

Lembu betina menyangkal pendapat lembu jantan, lembu betina kini telah duduk melingkar. Malam gelap. Tubuh mereka nampak macam seketul busut yang hitam-legam. Lembu jantan turut merebahkan badannya, mereka duduk rapat sekali. Dengusan nafas lembu jantan terasa menampar muka lembu betina, bau rumput dan lalang memenuhi nafas lembu jantan.

“Kau bodoh, kau tak kenal dunia, dunia kau hanya di sini saja. Di bawah pokok nangka gondol nii, kalau kau tak percaya cakap aku sudahlah, tapi itulah yang diceritakan oleh bapak aku. Bapak aku bukanlah lembu yang suka berkhayal, dia tegas dan garang. Tak suka cakap banyak. Hanya dia selalu menyesali nasibnya berada di tempat ini, dia sentiasa berfikir mencari jalan bagaimana hendak mengembalikan darjat lembu seperti kita ke tempat asalnya, pada aku bapak aku adalah ahli falsafah pengkhayal.”

Lembu jantan mempertahankan pendapatnya mati-matian.

“Kita bapak aku, gambar kita di *frame*kan di bingkai cermin berperada emas, leher kita dikalungkan dengan bunga-bunga. Baunya harum semerbak. Mas kahwin pengantin adalah kita. Pengantin adalah kita. Pengantin menyembah kita meminta doa restu agar hidup mereka bahagia. Kata bapak aku di sana semua lembu macam kita tak payah buat kerja. Hanya duduk makan tidur. Leher kita dikalung dengan loceng comel yang sentiasa bergemercing bila bergerak. Oh! Alangkah indahnyanya jika kita hidup di Pancasona, alangkah bahagianyanya, alangkah nikmatnya.”

Lembu jantan terus menceritakan kisah yang telah didengar dari bapaknya dua puluh tahun yang lalu, masa itu dia masih kecil, semasa sedang menitik di buah susu ibunya, ayahnya sering bercerita. Hingga kini dia tak lupa cerita itu, bahkan cerita itulah menjadi azimat baginya, memberi kekuatan batin untuknya terus hidup, dan di suatu hari nanti, dia pasti bertindak untuk bebas. Lari mencari tempat yang bernama

Pancasona. Cerita bapak-nyalah yang menjadi bekal kekuatan semangatnya untuk terus memandang dunia yang baginya serba gelap dan hitam legam.

“Kata bapak aku, akulah harapannya untuk meneruskan perjuangannya, pada akulah digantungkan harapan setinggi gunung. Pesan bapak aku, dia akan menyumpah aku, rohnya akan mengutuk aku, jika aku terus membiarkan diri aku diperhambakan oleh manusia.

Jika aku merelakan diri aku diabdikan oleh nasib, satu pesan bapak aku, jangan sekali-kali membiarkan hidungku dicucuk oleh manusia. Katanya jika hidung kau telah dicucuk maka hilanglah kekuatan kau. Kau akan menurut apa saja kata manusia. Walaupun disuruh makan tahi babi, disuruh merogol ibu sendiri, mengkhianati sesama bangsa kau, kau akan buat. Kau akan lakukan. Kerana hidung kau telah dicucuk. Aku tak akan mengaku kau anak, jika setelah kematianku, kau terus diamkan diri tidak bertindak. Tidak menentang mereka. Kau mesti berani walaupun nyawa kau terkorban. Apalah ada pada hidup begini, mati lebih bernilai jika kematian kita, kata bapak aku, dengan perjuangan.

Demi membela kebenaran dan menentang penindasan. Tuhan akan mengutuk makhluk-makhluk yang merelakan diri mereka pada nasib. Menyerahkan diri pada takdir. Sebaiknya Tuhan akan kasih kepada mereka yang berjuang membela hak, yang benar. Inilah pesanan bapak aku yang masih aku ingat!”

Lembu jantan bercerita panjang sekali, lembu betina hanya mendiamkannya. Suara kokok ayam jantan kedengaran sayup-sayup. Sekali-sekala suara salakan anjing. Terdengar memanjang membelah malam yang gelap sunyi dan sepi.

“Aku mesti bertindak besok. Aku akan mengamuk. Aku akan tanduk perut tuan kita biar terburai keluar. Aku akan mengamuk di seluruh kampung. Siapa menentang akan aku tanduk perut mereka biar terburai keluar. Aku akan patahkan tulang rusuk mereka, aku akan tanduk di bahagian mata, di bahagian kemaluan mereka. Aku mesti lakukan ini besok. Biar aku mati ditetak dengan parang mereka yang tajam, biar daging aku lumat dicincang mereka. Biar kepala aku hancur dibaham besi tajak mereka. Biarkan...biarkan. Sekali hidup bereti lepas itu mati. Nanti sejarah perjuangan aku akan diikuti oleh keturunan kita yang lain. Biar bangsa kita di Pancasona dengar kita bangkit

menentang manusia, biar mereka datang ke sini beramai-ramai. Biar mereka berdoa, berzikir, berwirid, menyumpah dan mengutuk manusia, biar Tuhan turunkan bala ke atas diri manusia, biar dunia ini hancur dilanda banjir, biar bumi ini ranap digegar gempa. Besok, ya! Besok aku pasti bertindak.”

Lembu betina terkebil-kebil melihat wajah lembu jantan. Tidak pernah lembu jantan seberang ini. Tidak pernah lembu jantan semarah ini. Kesabaran lembu jantan sudah hilang. Dia merenung lembu jantan, kilauan matanya tepat berlaga dengan kilauan mata lembu jantan. Angin mula meniup amat sejuk sekali, pohon nangka gondola diam kaku. Malam terus merayap ke hujungnya.

“Kau harus ingat anak di dalam perut ini, kalau kau dibunuh, macam mana dengan aku? Kasihankanlah anak ini, kasihanlah diriku. Kalau hendak bertindak pun tunggulah sehingga anak ini lahir dulu, inilah anak kita yang sulung, tidakkah kau ingin melihat wajahnya? Pasti serupa dengan wajahkau. Tidakkah kau ingin menciumnya? Tidakkah kau ingin bergurau dengannya? Sabarlah, sabarlah sehingga anak ini lahir, kasihanilah pada anak yang tidak berdosa ini, waraslah sedikit, jangan terburu-buru.”

Lembu betina cuba memujuk lembu jantan. Suara sayu lembu betina menyebabkan lembu jantan terdiam agak lama. Dia merenung malam yang gelap menghitam. Bulan langsung telah bersembunyi di dalik gumpalan awan yang tebal. Suara kokok ayam jantan tambah galak bersahut-sahutan.

“Sialnya kita tidak dimandulkan, kalau tak beranak lagi bagus. Aku bukannya tak sayangkan zuriatku, bapak mana yang tak sayangkan anak. Tapi aku menyesal kau akan lahirkan anak. Kalau boleh biarlah anak itu mati di dalam perut. Biar keluarinya keras kaku. Dia mati lebih baik, aku rasa berdosa menjadikan dia. Mencipta satu lagi lembu di dalam dunia untuk diperhambakan oleh manusia, mencipta satu lagi lembu untuk dicucuk hidungnya, bereti aku telah menyambung zuriat perhambaan aku, bereti aku telah pun melakukan satu kezaliman yang amat besar. Kalau kita hidup di Pancasona, aku tak kira berpuluh anak pun aku sanggup. Tapi bukan di sini, di tempat jahanam ini.”

Lembu jantan melahirkan rasa keksalannya akan anak yang bakal diteran oleh lembu betina. Lembu jantan masih merenung malam yang gelap. Lembu betina terdiam mendengar jawapan lembu jantan. Tahulah dia kini betapa kasihnya lembu jantan kepada anak yang dikandungnya.

“Aku kira kita dikongkong oleh rasa takut, takut kepada tali yang mencucuk hidung kita. Telah berkurun-kurun kata orang kalau hidung lembu dicucuk dia tewas, akan mudah diperhambakan. Tetapi cuba kita ubah perasaan kita. Ubah dan kawal fikiran kita. Anggap saja tali di hidung kita tak ada, bila disentak dan ditarik oleh tuan kita, anggaplah kita tak berasa sakit apa-apa. Anggap macam tali itu tak ada. Pasti tak berasa sakit, dan tak perlu kita mengikut arahnya. Aku fikir di sinilah kelemahan kita.”

Lembu jantan tiba-tiba dapat akal bagaimana mahu menghindarkan rasa sakit apabila tali di hidng direntap oleh tuannya. Tiba-tiba lembu jantan bingkas bangun, dia menyuruh lembu betina bangun. Dia berdiri dengan tegapnya, lembu betina terpinga-pinga.

“Gigit, gigit tali yang mengikat kita.”

Lembu jantan menggigit dengan satu tenaga raksasa. Gigitan demi gigitan. Pantas dan cepat. Bertalu-talu. Berulang-ulang. Tali pengikat putus.

“Mengapa tunggu besok, sekarang kita lari, ayuh ikut aku.”

Lembu jantan lari dengan derasnya. Lembu betina ikut dari belakang. Mereka berlari merentas belukar. Merempuh gelap malam. Merempuh embun yang deras menyerang bumi. Mereka berlari dengan dengusan nafas yang semakin kencang. Mereka lari menuju ke tempat yang bernama Pancasona.

Hampir dua jam berlari, sampai di pinggir sebuah kolam. Lembu jantan ternampak berpuluh-puluh lembu sebangsa dengannya. Mereka sedang minum air di kolam. Tapi hidung mereka tidak dicucuk dengan tali. Mereka bebas, gemuk-gemuk dan segar-segar. Lembu jantan menghampiri mereka. Lembu jantan berkhutbah. Lembu-lembu lain mendengar dengan khusyuknya. Akhirnya mereka sederap lari dan memekik, Pancasona! Pancasona! Pancasona! Mereka jumpa kumpulan lembu lain, mereka bersatu. Beribu-ribu jumlah mereka kini. Semakin banyak, semakin banyak.

Mereka lari sederap hingga berdebu tanah yang mereka landa, debu naik tinggi berkepul menjulang ke langit. Mereka terus lari.

Mereka kini memenuhi jalan raya, kereta-kereta terhenti. Orang bertempiaran lari, mereka memujuk mana-mana manusia yang jatuh. Ramai manusia terkopak kulit badan. Pecah kepala. Terburai perut, kereta-kereta diterbalikkan, mereka menguasai jalan raya, mereka memekik.

Pancasonaaaaaa! Pancasonaaaaaa! Pancasonaaaaaa!

Berpuluh-puluh lori merah kini mengepung mereka, berpuluh-puluh lori warna hijau mengepung mereka. Beratus-ratus peluru dimuntahkan, banyak lembu gugur. Banyak lembu tewas. Mereka terus merempuh. Jutaan peluru dimuntahkan. Mereka jatuh, mereka rebah, mereka gugur. Mereka terus merempuh, akhirnya kepungan dapat dipecahkan, yang gugur tetap bergelimpangan. Yang dapat menembusi kepungan terus berlari, merempuh udara, lari dan terus lari, menuju ke satu arah, ke satu tempat bernama Pancasona!

寄错的邮件

by 英培安 (Yeng Pway Ngon)

This short story begins with a social misfit pasting stamps on his forehead in the hope of being mailed from his suffocating country to America. What follows is a period of incarceration in a madhouse, the dark humour of which takes on serious subject matters such as social policing, the incompetence of power, and pervasive mental illness. The story is witty, satirical, and reflective of the problematic postcolonial condition of Singapore in the 1970s.

失踪了将近一年，没有人知道我到了哪儿去。其实，这事情连我也意料之外。

事情的发生是这样的。你知道，我一直希望能离开这鬼地方；很多人认为我不适合在这儿生活，主要是这儿没有我呼吸的空气。我在这儿闷了十多年，如果再闷下去，恐怕就要疯了。我想，我一定要在发疯前离开，晚了就来不及啦！怎么办呢？我是个入息微薄的小职员，远行需要一笔旅费。而我的银行存款，从来就不会出现超过一百元的数目字，我却一心一意想去美国，虽然美金一直在贬值，这笔存款，无论如何是去不成美国的。但我还有一点信心。我曾经看过一部美丽的电影广告，说银行能帮助需要帮助的人，他们一辈子都为你服务。我依照着电影广告情节里的指示，走到银行经理的桌前，说明身份，向他表示要借五千元。

我不知道如何叙述银行经理当时的表情，接下来的情节并不像电影广告一样，虽然我尽量演好我的部分，经理先生并不像广告一样递烟及咖啡，我虽然并不在意喝不到咖啡，钱却借不到了。

我非常愤怒，如果不是他先把我赶出来，我真的会把他狠狠地揍一顿。从此我再也不信任广告了，这世界充满骗子。

在绝望中我总算想出条唯一可行的方法。我走进邮局向柜台小姐买了张邮票，贴在额上，问她是否能把我寄到美国。

小姐听了顿时惊惶失措，向我解释她们只寄邮包，没有寄过人的例子。我问她若把我包装起来需多少钱，我愿意付包装费。

这个职员是个懒惰的新加坡人，与我纠缠了很久，仍然不答应我的要求。后来她召来了几个高大的男人与我理论。其中还有警察。我向他们投诉这儿的的服务太糟了，虽然微笑的海报还贴在墙上，他们并没有向我微笑，而且恶言相向。礼貌运动显然是结束了。

我记得场面越来越乱，最后是脑袋中了一记，我昏了过去。

醒来时我发现被绑着，我以为他们最终大概是我把我包扎起来，邮寄到美国了。后来我发现自己竟穿着套殖民地时代的警察制服²，这确使我的神智有点乱起来。如果不是时间倒流，就是整个世界都疯狂啦。因为我从没想过要当警察，尤其是殖民地时代的警察，因为那时候我还未成年，不够资格。

这是极卑鄙的事，没有经过我的同意，竟把一项我完全不知情的工作强加在我身上。我是个洁身自爱的人，决不做坏事，我虽然没有政治信仰，但从来没打算过要为殖民地主义者服务，欺压百姓。

结果他们让我自由走动了，我逐渐发现，我这位警察实际上并无职权，四处都是我这样的警察，只有少数的人是平民，据说他们是护士和医生。我四处打听的结果，才获悉自己是住在疯人院里，有人称我们作病人。

既来之，则安之。这里的生活乏善可陈，医生的行为怪异，闪闪缩缩，鬼鬼祟祟。世上的人显然都是被他们搞疯的。因为，把人说成疯子，就是这班家伙。

在这儿最使我兴奋的，就是遇到旧日的同事陈君。陈君每日都在练习着唱一首曲子：“我是一只画眉鸟。”

他唱得很认真，以致有几位来这儿参观的女学生认为陈君是个无辜的可怜虫。即是说，他并无神经病。陈君不断地唱着“我是一只画眉鸟”，即是说他意识到自己被困在这儿是不自由的。他是个清醒的人。

我也怀疑过这个问题。我问陈君，凭什么他们要把我们关在这儿？凭什么他们说我们是疯子。陈君说，这是因为我们的举止不正常。我觉得这点是可笑的。什么叫做正常？什么才算是疯狂的事？希特拉算是正常吗？他做过什么正常的事，倒从来没有人建议过要把他关进疯人院。嘿，我们要心理学家干嘛？大概集体杀人，大规模地荼毒人民，才算是天才的行为吧！我想还是长期留在这儿好。

陈君倒是觉得我是无辜的。因为任何人都有到其他地方的自由，尤其是到美国去，美国是个自由的地方。我告诉他我可能在方法上出了毛病。我没有贴足邮资，也没有在身上写明收件人的地址，这错误是不能够怪他们的。

陈君说，因为邮资不足而把邮件送到疯人院是件荒唐的事。（而且他开始担心起来，以前寄给女朋友的情书恐怕全都流落到这儿来了；怪不得他的女友从来没给他回信，陈君很后悔以前错怪了他的女友。）

² 在70年代，神经病院男病人身上穿的，即殖民地时代的警察制服。

我说，还好他没有把我寄到伊朗。我不喜欢何梅尼那家伙。我不反对其他姓何的人，只是不喜欢何梅尼，我听不懂他的话，他的胡子太长，年纪也太大，可能与我有代沟。

陈君也告诉我他会到这儿的原因。据说心理学家认为他一直以为自己是只画眉鸟，他有画眉鸟的意识形态。我问陈君是否有过要变成鸟的意愿。陈君说他热爱自由，也喜欢唱歌。医生认为他讲鸟语，不适合外面的社会，所以把他推荐到这儿来了。

陈君以为，做一只画眉鸟其实是没有错的。他是只很清醒的鸟，不应该把他关在这儿。他本来应该是很快乐的，可惜只是只关在笼子里的画眉鸟，这倒是件悲哀的事。他说到这里，不禁耿耿于怀，大声地唱起他的歌来：“我是一只画眉鸟！”

更悲哀的是，陈君真的只是一只画眉鸟，只适合关在笼子里。有一天，我们房子的窗口开着，陈君以为飞向自由的时刻来了，他兴高采烈的展开翅膀，飞出窗外。结果因为他的翅膀没有长羽毛，一出窗口就掉在地上，跌断了脊骨。陈君埋怨他关在笼里太久，连飞的能力都丧失了。

我到病房中探望他时，他显得非常颓丧，细声地唱：“没有翅膀的画眉鸟，想要飞也飞也飞不掉。”断断续续地，显然是没有什么气力。他唱完，泪流满脸地对我说：“我宁愿变成一棵蔬菜，如果床上有泥土，我一定会生根发芽的。”

我安慰他说：“别灰心，不妨向医生要求物理治疗，可能会恢复你飞的能力。”

他不断地摇头，泪水淌满脸颊，我还能再说什么呢？我们默默地对坐了一阵子。临别时我对他说：“这也好，以后你不必再吃蚱蜢了。蚱蜢不但难吃，而且也没有营养。”

他没答话。我再去看他时，他再也不说话了，只是泪汪汪地瞪着我。护士告诉我他不但不说话，也不吃不喝。我知道蔬菜是不会说话的。我望着他深陷的脸颊，突出的颧骨，毫无生气的眼睛，我的心都酸了。我想应该有人替他浇水才对。

不久陈君死在病房里，他是个悲剧人物。做蔬菜也不是容易的事，病房里缺乏阳光，他是枯死的。

对于陈君的死亡，我的冲击很大，一个人想要成为一只鸟，会被目为疯子，而鸟变成的人，却一直在人的社会里耀武扬威，安然无事地生存着。我有很多证据，证明我们的几个上司其实是头鹦鹉变的。他们虽然会讲人话，但不知所云。除了唯唯诺诺地模仿老板的命令外，毫无主见。当然有时候也讲鸟语，满脑子鸟思想更不必说了。

这是多荒谬的事哪！几只鹦鹉竟控制了这个世界，而且掌管着人们的生计。人类

的文明，还有什么前途呢？难道这真的是个鸟世界？大概是世界末日要来了，怪不得陈君希望要变成一头鸟了。

终于我能离开这地方啦。老实说，如果不是陈君的死，我倒是愿意在这儿呆下去。想起那么多正常人在外头涂炭生灵，我宁愿提早退休，在这儿安享天年。

离开前，我经过心理医生们的严格检查，他们与我面谈，认为我有很好的推理能力。

那天的情形是这样的。我被带进一个小房子里，据说，与我谈话的那位就是医生，他的样子有点神经质，此外没有什么特别不正常的地方。

“我们很抱歉把你送到这儿来。”他神经兮兮地笑了笑：“但，希望你明白，我们是为了爱你，你那时候不适合外面的社会。”

“爱是不必说抱歉的。”我笑了笑说。表情大概是和他的一样。

“很好！不-----，”医生稍微迟疑了一阵子：“我是说，我想问你一个问题，看看你----是否-----，”

“正常。”我替他说。

“不！是的，是否，是否适合在外面的社会生活。”医生掏出一条白手帕，不断地抹额上的汗。冷气机在呜呜地响。

“我尽量把所知道的告诉你。”我说。

“很好。”医生又顿了顿，从抽屉里拿出支手电筒来，突然把它亮了。一阵强烈的光射向我的眼睛，把我吓得几乎从椅子上翻下来。

“对不起。”医生站了起来，手足无措。

“没关系。”我镇定下来，拉好椅子：“我的眼睛很敏感，一向怕光，尤其是它突然照到我的眼瞳上。”

“咳！”医生坐下来，清了清喉咙，慢条斯理地说：“如果我把这道光射向这个窗口，你认为你能沿着这道光爬上去吗？”

我望了望那小窗口，离地整整有十英尺。

“不能。”我斩钉截铁地回答。

“为什么呢？”医生微笑着，样子充满信心。

“如果你在我爬到中途时突然把手电筒熄了，”我说，“我岂不是会掉下来吗？”

于是我通过了这项面试安然出院。

வளையம்

- இராம. கண்ணபிரான்

This short story revolves around a family man's moral dilemma in his attempt to acquire a gift of earrings for his daughter. In a moment of weakness, the pious father gives in to greed, only to experience a twist of events that would teach him a valuable lesson. The conditions of want, the drama of guilt, and the responsibility to one's conscience are all observed here.

"கிறிஸ்துமஸுக்கு இன்னும் மூன்று மாதங்கள்தான் இருக்கின்றன. நம் கையில் சேமிப்புப் பணம் ஒன்றுமில்லையே," என்று சொன்னாள் புஷ்பமேரி.

"ஜெயசீலி கேட்டதை இந்தப் பெருநாளுக்குக்கூட நாம் வாங்கித்தர, கர்த்தர் வழி வகுக்கமாட்டார் போலிருக்கிறது. அவள் பிறந்த நாள் அன்றே வாங்கித் தந்திருக்க வேண்டும். தவறி விட்டோம்," என்று வருத்தமாகக் கூறினான் பால்ராஜ்.

"பிறந்தநாள் அன்று எப்படி வாங்கி இருக்க முடியும்? அதுவரை சேர்த்து வைத்திருந்த பணமும், மேற்கொண்டு கடனாக வாங்கிய அறுபது வெள்ளியும் சேர்த்துத்தானே ஜெயசீலியின் மருத்துவச் செலவுக்குப் பயன்பட்டது," என்றாள் புஷ்பமேரி.

"உண்மைதான். எதையும் வாய்விட்டுக் கேட்காதவள் கேட்டுவிட்டாள். கேட்ட பொருளும் ஒரு சின்னப்பொருள். அதுவும் நம் சக்திக்கு அப்பாற்பட்டதாய் இருக்கிறது. வாங்கிய கடனுக்கு நாம் மாதம் மாதம் பணம் செலுத்துவதால், இவ்வேளையில் குடும்பம் நடத்துவதே பெருந் துன்பமாக இருக்கிறது. இல்லாவிட்டால் மறுபடியும் நான் எங்கேயாவது கடன் வாங்கி ஜெயசீலிக்கு..." என்று பால்ராஜ் சொன்னபோது, அவன் மனைவி புஷ்பமேரி குறுக்கிட்டு, "புதுக்கடன் வேண்டாம். நாமே பணம் சேர்ப்போம்," என்றாள்.

"ஒவ்வொரு மாதமும் குடும்பத்தை ஒட்டுப்பற்றாக நடத்தும்போது, எதிலிருந்து எப்படி நீ மீதிப்படுத்துவாய், மேரி?" என்று கேட்டான் பால்ராஜ்.

"சிறு துளி பெரு வெள்ளம். கொஞ்சம் கொஞ்சமாகச் சேர்ப்போம். இன்று செவ்வாய்க் கிழமை அல்லவா? 'பஜார் மால'த்திற்குச் சென்று ஒரு மண் உண்டியல் வாங்கி வாருங்கள். சிக்கனமாய் இருந்து நாள்தோறும் அதில் இருபதுகாசு போடுவோம். மூன்று மாதத்தில் நமக்கு வேண்டிய தொகை சேர்ந்துவிடும். ஜெயசீலியின் ஆசையும் நிறைவேறிவிடும்.

"ஆகட்டும்," என்றான் பால்ராஜ்.

பால்ராஜ், புஷ்பமேரி தம்பதியருக்கு ஜெயசீலி ஒரே மகள். அவள் மீது இருவரும் தம் உயிரையே வைத்திருந்தனர். தனியார் நிறுவனம் ஒன்றில், நூற்றுஇருபது வெள்ளி சம்பளத்திற்கு பால்ராஜ் வேலை பார்த்து வந்தான். மூவர் கொண்ட குடும்பத்தை அந்தக்குறைந்த வருவாயில் சமாளிப்பது அருஞ்செயலாக இருந்தது. ஜெயசீலி வளர்ந்து பள்ளியில் படிக்கத் தொடங்கியபோது, அவளுக்காகப் பத்துப் பதினைந்து என மாதச் செலவில் கூடியது.

ஜெயசீலி முதல் வகுப்பில் படிக்கும்போதே கெட்டிக்காரியாக விளங்கினாள். அச் சிறுவயதிலேயே எதையும் ஆழ்ந்து பார்ப்பாள்; உடனே விரைந்து பேசாது மெல்ல நிதானித்தே பேசுவாள்.

ஜெயசீலி இரண்டாம் வகுப்பில் படித்துக் கொண்டிருந்த வேளை, ஒருநாள் இரவு பள்ளிப்பாடங்களைப் படித்துவிட்டுத் தன் தந்தையிடம் சென்றாள் ஜெயசீலி. அப்போது மெழுகுவர்த்தியின் ஒளியிலே புனிதமாய் ஒளிர்ந்த சிலுவையில் தன் மனத்தைப் பறிகொடுத்து, "கர்த்தாவே, சத்தியத்திலே என்னை நடத்தி அருளும். நீரே இரட்சிப்பின் தேவன். என் ஆத்மாவைக் காப்பாற்றி என்னை விடுவியும். உம்மையே நான் நம்பியிருக்கிறேன்," என்று மனங் கசிய உருகினான் பால்ராஜ்.

தந்தையின் வழிபாடு முடியும் வரை காத்து நின்று, "அப்பா!" என்று மெதுவாக அழைத்தாள் ஜெயசீலி. "நான் உங்ககிட்டே ஒண்ணு கேட்கப் போறேன். வாங்கித் தருவீங்களா, அப்பா?" என்ற பீடிகையோடு தொடங்கினாள்.

கேட்க வந்ததை உடனே கேட்காது தயங்கித் தயங்கிக் கேட்கும் அவளின் போக்கு பால்ராஜுவைப் பெருமையில் ஆழ்த்தியது. "என்னம்மா வேண்டும்?" என்று முகமலர்ந்து கேட்டான்.

"என் வகுப்புத் தோழிங்க சில பேரு காதிலே பவுன் வளையம் போட்டிருக்காங்க. அவங்க போட்டிருக்கும் வளையம் மாதிரி எனக்கும் வேணும் அப்பா," என்று கேட்டாள் ஜெயசீலி.

"அதற்கு என்னம்மா, வாங்கித் தருவேன். நீ போய்ச் சாப்பிட்டுத் தூங்கு," என்றான் பால்ராஜ்.

ஜெயசீலி உறங்கிய பிறகு, வளையத்தைப் பற்றிச் சிந்தித்தான் பால்ராஜ். வீட்டு வாடகை, மளிகை, காய்கறி, பஸ் செலவு, கடன் என்று ஒவ்வொன்றாய் எண்ணி எண்ணி மனத்திற்குள் கணக்குப் போட்டான். தன் மனப்பளுவை மனையிடம் பகிர்ந்து கொண்டான்.

"ஒரு ஜோடி பொன் வளையம் இருபது அல்லது இருபத்தைந்து வெள்ளிக்கு மேல் இருக்காது. மாதம் ஐந்து வெள்ளி வீதம் சேமித்தால், ஜெயசீலியின் எட்டாவது பிறந்த நாளைக்குள் அதை வாங்கி விடலாம்," என்று மொழிந்தாள் புஷ்பமேரி.

மறு மாதத்திலிருந்து ஐந்து ஐந்து வெள்ளியாக அவர்கள் சேமிக்கத் தொடங்கினர். மூன்று தினங்களில் பதினைந்து வெள்ளி சேர்ந்தது.

ஒரு நாள் மழையில் நனைந்தபடி, பள்ளியிலிருந்து ஜெயசீலி வீடு திரும்பினாள். அன்றிரவு அவளுக்குக் காய்ச்சல் கண்டது. பொது மருந்தகத்தில் புஷ்பமேரி மருந்து வாங்கி வந்தாள். காய்ச்சல் நின்றது. ஆனால், இருநாள் கழித்து ஜெயசீலி மறுபடியும் நலிவுற்றாள். தனி டாக்டரிடம் சென்று காண்பித்தார்கள்.

டாக்டர் பரிசோதித்து, "இரட்டை நிமோனியா," என்று அறிவித்தார். ஜெயசீலியின் உடல் தேற இரு வாரங்கள் பிடித்தன. அதற்குள் சேமித்து வைத்த பதினைந்து வெள்ளியும் மேற்கொண்டு கடனாக வாங்கிய அறுபது வெள்ளியும் மருத்துவச் செலவில் கரைந்தன.

பிறந்தநாள் அன்று உடல் மெலிந்து காணப்பட்டாள் ஜெயசீலி. அவளிடம் புதுக்கவுன் ஒன்றைக் கொடுத்துவிட்டு அப்பால் சென்று, "குழந்தை ஆசையுடன் கேட்ட

வளையத்தை அவள் பிறந்த நாளாகிய இன்று என்னால் வாங்கித் தர முடியவில்லையே!" என வருந்தினான் பால்ராஜ்.

புஷ்பமேரி அவனை நோக்கி, "குழந்தை பிழைத்ததே பெரிதல்லவா? அதை நினைத்து மனம் தேறுங்கள்," என்று கூறி, ஜெயசீலியிடம் சென்று, "உனக்கு இன்று வளையம் வாங்கித்தரத்தான் அப்பா நினைத்திருந்தார். ஆனால், கையில் இருந்த பணம் உன் மருத்துவத்திற்கு ஆகிவிட்டது. வரும் கிறிஸ்துமஸ் அன்று நிச்சயமாக அப்பா உனக்கு வளையம் வாங்கித் தருவார்," எனச் சொன்னாள்.

அதைக்கேட்டு, "சரியம்மா!" என்று தலையாட்டினாள் ஜெயசீலி.

தன் மனைவி கூறியபடி, இரவு அங்காடியில் உண்டியல் ஒன்றை வாங்கி வந்தான் பால்ராஜ். பலவகையிலும் சிக்கனத்தை மேற்கொண்டு நாள்தோறும் உண்டியலில் இருபது காசு போட்டு வந்தான்.

பள்ளி செல்லும்போது தனக்குக் கொடுக்கப்படும் ஐந்து காசை, சில நாட்களில் செலவழிக்காமல் அப்படியே உண்டியலில் போட்டுவிடுவாள் ஜெயசீலி. உண்டியல் பணம் தனக்கு வளையம் வாங்குவதற்கு என்பதை அவள் அறிந்திருந்தாள். அதனால், ஒவ்வொரு நாளும் உண்டியலை ஆர்வத்துடன் எடுத்து ஆட்டிப் பார்ப்பாள். 'களுக் களுக்' என்று காசுகள் குலுங்கக் கேட்டு, தன் காதுகளில் பொன் வளையம் குலுங்குவது போல் கற்பனை செய்து அக மகிழ்வாள்.

மூன்று மாதங்கள் சென்றன. கிறிஸ்துமஸுக்கு முதல் நாள். "மேரி, இன்று மாலை டவுனுக்குப் போய் நாளைக்கு வேண்டிய பொருட்களைச் சிக்கனமாக வாங்கி வருவேன். அத்துடன் ஜெயசீலிக்கு வளையமும் வாங்கி வர எண்ணி உள்ளேன்," என்றான் பால்ராஜ்.

கணவனும் மனைவியுமாக உண்டியலிலிருந்து காசுகளை வெளியே எடுத்தனர். எல்லாவற்றையும் புஷ்பமேரி எண்ணினாள். பதினெட்டு வெள்ளி, அறுபத்தைந்து காசு இருந்தது.

"வளையத்தின் விலையை விசாரிக்க நேற்று முன்தினம் நகைக்கடைக்குச் சென்றபோது, பதினெட்டு வெள்ளிக்கு ஒரு ஜோடி இருந்ததாகக் கூறினீர்கள் அல்லவா? அதை வாங்கி வாருங்கள்," என்றாள் புஷ்பமேரி.

"சரி மேரி. ஆனால், இருபத்திரண்டு வெள்ளிக்கு இன்னொரு ஜோடி இருந்தது. அது பதினெட்டு வெள்ளி ஜோடியை விடப் பார்க்க அழகாக இருந்தது," என்று சொன்னான் பால்ராஜ்.

"பதினெட்டு வெள்ளி வளையமே ஜெயசீலிக்குப் போதுமானது. பேராசை வேண்டாம்," என்றாள் புஷ்பமேரி.

அன்று மாலை 'டவு'னுக்குப்புறப்பட்டான் பால்ராஜ். பஸ் நிலையம் சென்று பஸ் ஏறினான். 'டிக்கெட்' வாங்கிக் கொண்டு, ஓர் இருக்கையில் அமர்ந்து சிந்தனையில் ஆழ்ந்தான்.

சிறிது தூரம் பஸ் சென்றிருக்கும். "எங்கே போக வேண்டும்?" என்று 'கண்டக்டர்' கேட்க, "என் மவளைப் பார்க்கப் போவணும்," என்று நாற்பது வயதான ஓர் அம்மாள் நின்றபடி பதில் சொல்ல, அதைக் கேட்டுப் பஸ்ஸில் பலர் நகைக்க, சிந்தனையில் இருந்த பால்ராஜ் சுயநினைவிற்கு வந்தான். "மகளைப் பார்க்க வேண்டும் என்றால் நான் எத்தனை காசுக்கு டிக்கெட் 'வெட்டுவது'?" என்று சிரித்துக் கொண்டே கேட்டார் 'கண்டக்டர்'.

அந்த அம்மாள் மீது பால்ராஜுக்கு இரக்கம் பிறந்தது. "இங்கே வாருங்கள் அம்மா. உட்கார இடம் இருக்கிறது. எங்கே போகிறீர்கள்?" என்று வினவினான்.

எதிர்ப்புற இருக்கையில் வந்து அந்த அம்மாள் அமர்ந்து கொண்டாள். பக்கத்தில் பலர் இருக்கிறார்களே என்ற உணர்வு ஏதும் இல்லாமல் உரக்கப் பேசினாள். "என் மவ சிங்கப்பூர் பிரசவ ஆஸ்பத்திரியிலே ஆம்பள புள்ளே பெத்திருக்கா. அவளையும், பேரனையும் பாத்திட்டுப் போக, கூலிம் எஸ்டேட்லே இருந்து ரயில்வே வந்தேன். இந்த பஸ்லே ஏறினா பிரசவ ஆஸ்பத்திரிக்குப் போகலாம்னு ஸ்டேஷன்லே ஒருத்தர் சொன்னாரு. அதனாலே இதிலே ஏறினேன். எங்கு இறங்குறதுன்னு எனக்குத் தெரியாதுங்க. ஏன்னா, நான் சிங்கப்பூருக்குப் புதுசு."

"கண்டக்டர், இந்த அம்மாளுக்கு பதினைந்து காசு டிக்கெட் கொடுங்கள்," என்ற பால்ராஜ் கூலிம் அம்மாவைப் பார்த்து, "நீங்கள் இறங்கும் இடம் வந்ததும் சொல்வேன்," என்றான்.

அதன் பிறகும், அந்த அம்மாள் வாளாவிருக்கவில்லை. 'தொண்தொண' வென்று பேசலானாள்: "என் புருஷனுக்கு, காட்டிலே வேலை. வீடு திரும்ப நாலு நாளு ஆவும். அதுக்குள்ளே சிங்கப்பூருக்கு வந்து என் மவளைப் பார்த்திட்டுப் போயிடலாம்னு வந்தேன்."

இதற்கிடையில் பிரயாணிகள் பலர் இறங்கி விட்டதால், பஸ்ஸில் கூட்டம் குறைந்தது. "நீங்கள் சிங்கப்பூருக்குப் புதியவர் என்கிறீர்கள், உங்கள் மகளைப் பார்க்க என் தனியாக வரவேண்டும்? உங்கள் கணவருடன் வந்திருக்கலாமே?" என்று கேட்டான் பால்ராஜ்.

"ஐயோ சாமி! நான் இங்கே வந்தது தெரிஞ்சா, என் புருஷன் என்னே ரெண்டு துண்டா வெட்டிப் போட்டிடுவாரு," என்று கூறிய அந்த அம்மாள் பயத்துடன் சுற்றுமுற்றும் பார்த்தாள். பின்னர், "என் மவ சுயமா-தானே மாப்பிள்ளை தேடிக்கண்ணாலம் பண்ணிட்டு இங்கே வந்துட்டா. அவ மூஞ்சிலே முழிக்கக் கூடாதுன்னு என் புருஷன் கோபத்திலே சொல்லிட்டாரு. பேரப் புள்ளே பொறந்திருக்கு, பிரசவம் கஷ்டம்னு, அவருக்குத் தெரியாமே என் மவ பக்கத்து வீட்டு விலாசத்துக்கு எனக்குக் கடுதாசி போட்டா. பெத்த மனசு கேட்கல. பொறப்பட்டு வந்திட்டேன்," என்றாள்.

அந்த அம்மாள் இறங்க வேண்டிய இடம் வந்தது. பால்ராஜ் குமிழை அழுத்த பஸ் நின்றது. "இங்கே இறங்குங்கள். கொஞ்ச தூரம் நடந்து இடப் பக்கம் திரும்பினால் மகப் பேறு மனை தெரியும்," என்றான் பால்ராஜ்.

"உங்களக் கடவுள் காப்பாத்துவாரு," என்று வாழ்த்தி அவள் இறங்கினாள்.

சிறிது தூரம் சென்றதும், பால்ராஜ் இறங்க வேண்டிய இடம் வந்தது. எழுந்தபோது எதிர்ப்புற இருக்கையின் மேல் ஐந்து வெள்ளி கிடப்பதைக் கண்டான். அப் பச்சை நோட்டு கூலிம் அம்மாளுடையதுதான் என முடிவுக்கு வந்து, மகப் பேறு மனைக்கு விரைந்து சென்றால் அவளைக் கண்டு பணத்தைத் தந்து விடலாம் என்று நினைத்து, குனிந்து நோட்டை எடுத்தான். பஸ்ஸின் முன்புறம் இருந்த 'கண்டக்ட்'ரும் வேறு சில பிரயாணிகளும் அவளைக் கவனிக்கவில்லை.

பஸ்ஸை விட்டு இறங்கி, மகப்பேறு மனையை நோக்கிப் பத்து அடிகள் நடந்தவுடன், பால்ராஜ்-வின் மனம் பேதலித்தது... நேரே நகைக் கடைக்குச் சென்று, இருபத்திரண்டு வெள்ளிக்கு நேற்று முன் தினம் பார்த்து வந்த அந்த அழகிய பொன்

வளையங்களை வாங்கினான். பின்னர்ப் பெருநாளுக்கு வேண்டிய மற்ற பொருட்களை வாங்கிக்கொண்டு வீடு திரும்பினான். மறுநாள் திருநாள் ஆதலால், பஸ்ஸில் கூட்டம் வழிந்தது.

"ஜெயசீலி!" என்று உரக்க அழைத்துக் கொண்டே வீட்டினுள் நுழைந்தான் பால்ராஜ்.

"அவள் வீட்டில் இல்லை. தன் தோழி எஸ்தர் ராணியுடன் விளையாடப் பக்கத்துத் தெருவில் இருக்கும் அவள் வீட்டுக்குப் போயிருக்கிறாள்," என்றாள் புஷ்பமேரி.

"அப்படியா? விளையாடிவிட்டு வரட்டும். மேரி, இதோ பார். ஜெயசீலிக்காக நான் வாங்கி வந்திருக்கும் வளையம்," எனச் சொல்லி, தன் காற்சட்டைப் பையில் கையை விட்டான் பால்ராஜ்.

அவன் முகத்தில் ஈயாடவில்லை!

கணவனின் வெளிறிய முகத்தைக் கண்டு "என்ன! என்ன!" என்று பதறினாள் புஷ்பமேரி.

"வளையம்...வளையம்...அதை வாங்கி இங்கே என் காற்சட்டைப் பையில் வைத்துக்கொண்டு வீடு திரும்பினேன், இப்பொழுது காணவில்லை," என்றான் பால்ராஜ் அழாக்குறையாக.

"எங்கே தவறவிட்டீர்கள்?" எனப் படபடப்போடு கேட்டாள் புஷ்பமேரி.

"திரும்பும்போது பஸ்ஸில் ஒரே கூட்டம். அங்குதான் யாரோ களவாடி இருக்கிறார்கள்," என்று சொல்லிய பால்ராஜ், "எனக்குப் போதும் என்ற மனம் இருந்திருக்க வேண்டும். கர்த்தர் என்னைத் தண்டித்து விட்டார்," என்றான்.

"என்ன சொல்கிறீர்கள்?" என்று புரியாமல் கேட்டாள் புஷ்பமேரி.

கூலிம் அம்மாளைப் பற்றிச் சொல்லி, "பாவம், அவள் ஐந்து வெள்ளியைச் சிறிதும் மனச்சான்று இல்லாமல் எடுத்து, ஜெயசீலிக்கும் அழகான வளையம் வாங்கப்

பயன்படுத்தினேன். என் திருட்டுச் செயலுக்கு மூன்று மாதமாக நாம் குருவி சேர்த்ததுபோல் சேர்த்த பணம் ஈடு செய்திருக்கிறது," என்றான்.

கணவனின் செய்கையை புஷ்பமேரியால் நம்ப முடியவில்லை. "வறுமையிலும் செம்மையாய் வாழவேண்டும் என நீங்கள் என்னிடம் அடிக்கடி கூறுவீர்களே. 'கர்த்தர், ஆறு செயல்களை வெறுக்கிறார். அதில் திருட்டும் ஒன்று' என நம் வேத நூல் வலியுறுத்துகின்றதே. பைபிளில் நம்பிக்கை உள்ள நீங்களே இப்படிச் சிற்றாசையில் வீழ்ந்து விட்டீர்களே," என்றாள் புஷ்பமேரி வருத்தத்துடன்.

சில விநாடி அமைதிக்குப் பின்னர் பால்ராஜ், "ஜெயசீலி வீடு திரும்பியதும், 'வளையம் வாங்கி வந்து விட்டீர்களா அப்பா?' என்று கேட்கும்போது, அவளுக்கு நான் என்ன பதில் சொல்வது, மேரி?" என்று குரல் கம்ம கேட்டான்.

அப்போது ஜெயசீலி உள்ளே வந்தாள். அவள் கண்கள் கலங்கியிருந்தன.

"ஜெயசீலி, ஏன் முகம் சோர்ந்து இருக்கிறது? எஸ்தர் ராணி உன்னோடு சண்டை போட்டாளா?" என்று கேட்டாள் புஷ்பமேரி.

"இல்லேம்மா, எஸ்தர் ராணி சண்டை போடலே," என்று கூறி பால்ராஜுவை நோக்கி, "அப்பா, எனக்கு வளையம்..." எனச் சொல்லிச் சற்று நிறுத்தினாள் ஜெயசீலி.

பதில் கூறாமல் பால்ராஜ் உட்கார்ந்திருந்தான். அவன் உள்ளம் உருகிக்கொண்டிருந்தது.

"அப்பா, எனக்கு வளையம்...வேணாம்!"

'சட்'டென்று நிமிர்ந்து உட்கார்ந்தான் பால்ராஜ். "என்னமா சொல்கிறாய்? உனக்கு வளையம் வேண்டாமா?"

"ஆமாம் அப்பா, எனக்கு வளையம் வேணாம். எஸ்தர் ராணியும், நானும் தெருவிலே விளையாடிக்கிட்டு இருந்தோம் அப்பா. அப்ப மோட்டார் சைக்கிள்லே போன ஒருத்தன் கீழே இறங்கி, எஸ்தர் ராணியோட காது வளையங்களை வேகமாப் பறிச்சிட்டு மாயமா மறைஞ்சிட்டான். பாவம், எஸ்தர் ராணி! அவ காத்தெல்லாம் ரத்தம். அவ அழுததைக் கேட்டு, அவங்க அம்மா ஓடிவந்து சமாதானம் சொன்னாங்க," என்று விவரித்தாள் ஜெயசீலி.

பால்ராஜ் ஒன்றும் பேசாமல் தன் மனைவியைப் பார்த்தான்.

"பவுன் வளையம் போடறதுனாலதானே திருடன் வந்து அறுத்திக்கிட்டுப் போறான்! நல்லா இருக்கிற காதும் புண்ணாவுது. பயந்து, பயந்து அப்படி ஏன் நகைகள் போட்டுக்கணும்? எனக்கு வளையம் வேணாம் அப்பா!" என்றாள் உறுதியாக, ஜெயசீலி.

தன் மகளின் கன்னத்தைப் பெருமையுடன் வருடிக் கொண்டே, "இந்தச் சின்ன வயதிலேயே உனக்கு இத்தனை அறிவா அம்மா!" என்று கூறினாள் புஷ்பமேரி.

மனச் சான்று இழந்த குற்றத்திற்காகத் தன்னைத் தண்டித்த அதே வேளையில், ஒரு பெரும் இக்கட்டிலிருந்து தன்னை மீட்ட கர்த்தரின் கருணையை எண்ணிய பால்ராஜ், ஜெயசீலியைப் பாசத்துடன் அணைத்துக்கொண்டு இமைகள் நளைய, "கர்த்தாவே, இந்தப் பாவியை மண்ணித்தருளும். மறுபடியும் மனம் தடுமாற வைக்காது எனக்கு வழிகாட்டி அருளும்," என்று உருக்கமுடன் வேண்டினான்.

- பிப்ரவரி, 1969, தமிழ் நேசன்.